

Humánszolgáltató Központ

Beszámoló Szekszárd Megyei Jogú Város Humánszolgáltató Központja működésének 2022. évi tapasztalatairól

1. Az intézmény megnevezése, székhelye, telephelye a 2011. évi CXCV. törvény 8/A.§-a alapján:

megnevezése: Szekszárd Megyei Jogú Város Humánszolgáltató Központja

rövidített neve: Humánszolgáltató Központ

székhelye: 7100 Szekszárd, Szent István tér 10.

telephelyei:

Hajléktalansegítő Szolgálat 7100 Szekszárd, Mátyás király utca 59.

Pszichiátriai Betegek Közösségi ellátó Szolgálat 7100 Szekszárd, Szent István tér 10.

Családok Átmeneti Otthona 7100 Szekszárd, Csatári utca 70/B.

Családsegítő és Gyermekjóléti Központ 7100 Szekszárd, Szent István tér 10.

Családsegítő és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 7100 Szekszárd, Szent István tér 10.

2. Az intézmény irányítása, felügyelete:

irányító szerve: Szekszárd és Környéke Alapellátási és Szakosított Ellátási Társulás Társulási Tanácsa

székhelye: 7100 Szekszárd, Béla király tér 8.

fenntartója: Szekszárd és Környéke Alapellátási és Szakosított Ellátási Társulás

székhelye: 7100 Szekszárd, Béla király tér 8.

3. Az intézmény feladata:

Feladata a szociális-, és gyermekjóléti alapellátás személyes szolgáltatások körének működtetése, és a kötelező átmeneti elhelyezés feladatainak ellátása Szekszárd város, és a társult települések, illetve a Szekszárdi járás közigazgatási területén.

4. Az intézmény a következő önálló szakmai egységekből áll (ld. 6. számú melléklet: Organogram):

- Családsegítő és Gyermekjóléti Központ,
 - Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Közösségi Pszichiátriai Ellátás,
- Családok Átmeneti Otthona,
- Hajléktalansegítő Szolgálat (nappali melegedő és népkonyha, utcai szociális szolgálat, hajléktalanok átmeneti szállása és éjjeli menedékhelye).

Humánszolgáltató Központ

2018. április 1. naptól intézményünkben megyei feladatot ellátó Fogytékosságügyi Koordinációs Pont működik, 2 fő főállású munkatárs foglalkoztatásával. A projekt 2021. december 31. napig tartott. 2022. január 1. naptól 10 millió forintos állami támogatással, a költségvetésben megjelenítve a Humánszolgáltató Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Központ kötelező feladata határozott, 2022. december 31. napig tartó időintervallumban.

5. Az intézmény vezetése

A részintézmények tevékenységét az intézmény vezetője koordinálja, vezető testülete a részegységek szakmai vezetői és az intézményvezető, valamint a tanácskozási joggal rendelkező Közalkalmazotti Tanács mindenkori elnöke által alkotott vezetői team. Az intézmény önálló jogi személy, részben önálló gazdálkodó, gazdálkodással kapcsolatos feladatait Szekszárd Megyei Jogú Város Gazdasági Igazgatósága látja el.

6. Az intézmény ellátási területe

Az intézményi társulás 2022. évben 9 település területén nyújtotta a személyes gondoskodást nyújtó alapellátást, a szociális- és gyermekjóléti szolgáltatásokat. A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás Szekszárd, Szálka, Decs, Bata, Ócsény, Pörboly, Várdomb, Siógárd és Szedres településeken működött a társulás keretein belül.

Az utcai szociális munka szolgáltatás Szekszárdot, Szálkát, Decset, Ócsényt, Harcot, Zombát és Bátaszéket fedte le.

A gyermekjóléti alapellátáshoz kapcsolódóan az átmeneti gondozást a Szekszárd Megyei Jogú Város Humánszolgáltató Központja Családok Átmeneti Otthona, a szociális alapellátásokhoz kapcsolódóan a pszichiátriai betegek ellátása terén a Szekszárd Megyei Jogú Város Humánszolgáltató Központja Községi Pszichiátriai Szolgálat lát el feladatokat.

Az utcai szociális munka szolgáltatással kapcsolatos tevékenységet a Szekszárd Megyei Jogú Város Humánszolgáltató Központja Hajléktalansegítő Szolgálat végezte.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ pedig a Szekszárdi járás településein biztosítja a gyermekvédelmi gondoskodás hatósági intézkedéseire kapcsolódó szociális segítő tevékenység koordinálását, illetve végzését, valamint a jogszabályban meghatározott speciális szolgáltatásokat (kapcsolattartási ügyelet, készenléti szolgálat, kórházi szociális munka, pszichológiai tanácsadás, jogi tanácsadás, fejlesztő pedagógiai szolgáltatás, családkonzultáció, mediáció) és az iskolai, óvodai szociális segítő tevékenységet/szociális munkát, valamint a szociális diagnózis elkészítését és szakmai, módszertani segítséget (esetmegbeszélés, szupervízió, konzultáció, továbbképzés) nyújt a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szakemberek számára.

A szolgáltatások működésének, fenntartásának költségeit Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának költségvetési rendelete tartalmazza. A működés alapjául szolgáló

Humán szolgáltató Központ

normatívák egy részét Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata közvetlenül hívja le, a kiegészítő normatívákat pedig a Társulás igényli és bocsátja a szolgáltató szervezet rendelkezésére. A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ fenntartása, működtetése és az ahhoz kapcsolódó egyéb fenntartási költségek kizárólag Szekszárd várost terhelik, mint járásszékhely települést.

A társult települések hozzájárulás nélkül vették igénybe a Családok Átmeneti Otthona, a Hajléktalansegítő Szolgálat, a Községi Pszichiátriai Szolgálat szolgáltatásait, melynek finansziális alapját Szekszárd Megyei Jogú Város saját forrásaiból kiegészített állami normatív támogatások adják.

7. Személyi- és tárgyi feltételek

Az intézmény 62 főnyi főállású munkatársi állománnyal dolgozott többé kevésbé (Intézményünket is súlyosan érinti a szociális területet jellemző fluktuáció, így több üres álláshellyel is rendelkezünk folyamatosan), heti 40 órában látják el feladatukat. A társult településeken a család- és gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében 5 fő családsegítő dolgozott. 2018. szeptember 1. naptól a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ kötelező feladataként a Szekszárdi járás településein működő köznevelési, közoktatási intézményekben nyújtjuk az óvodai, iskolai szociális segítő szolgáltatást. Ezen szolgáltatás biztosítását 8 fő segítő szakember biztosítja a Szekszárdi járásban. A 2022. évben rendelkezésre álló munkatársi létszám elégséges volt a feladatok ellátásához. Megbízási jogviszonyban állt rendelkezésre jogszabályok által előírt tanácsadási feladatok ellátására 1 fő jogász, 1 fő fejlesztőpedagógus, 1 fő szakmai tanácsadó szupervízor, 1 fő orvos konzultáns, 1 fő orvos, valamint 1 fő pszichológus (mivel nem tudtunk/tudunk főállásban pszichológust foglalkoztatni).

Intézményünk jelenleg határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik, azonban a nagy fluktuáció miatt egyre több munkatársunk szakképzettsége nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, de a végzettség megszerzése folyamatban van mindenkinél.

2022. november 7. naptól, átmeneti időre, előreláthatóan 2023. augusztus 31. napig Szekszárd Megyei Jogú Város Humán szolgáltató Központja székhelyet váltott, mégpedig a 7100 Szekszárd, Szent István tér 10. szám alatt, a Babits Mihály Kulturális Központ épületébe költözött, a megnövekedett rezszi költségek, valamint a bérelt épület átalakítása miatt. A Központ ugyanazt a bérleti díjat fizeti a Babits Mihály Kulturális Központ számára, mint amennyit a Vagyonkezelő KFT-nek fizetett a Vörösmarty utca 5. szám alatti ingatlan bérletéért, valamint a Vagyonkezelő KFT-nek is fizet bérleti díjat, amiért a bútorokat, iratokat tárolhatjuk ott.

2022 évben a Családok Átmeneti Otthona szolgáltatási férőhelyek száma továbbra is maradt a 20 fő, ami az éves statisztikát tekintve elegendőnek bizonyult.

A különböző prevenciós és szakmai rendezvényeink lebonyolításához továbbra is a Babits Mihály Kulturális Központtal kialakított kiváló és kölcsönös kapcsolatunk alapján a Piac Placc-ot vagy a Kulturális Központ valamelyik termét tudtuk igénybe venni.

Humányszolgáltató Központ

Egyebekben az anyagi források által – normatíva és pályázatok - lehetővé tett alapok álltak rendelkezésre. Így minden társult településen biztosított volt a szükséges iroda, a zárható iratszekrény, a minimális számítógépes háttér.

A Humányszolgáltató Központ 2022. évi tevékenységét az itt következő rövid összefoglalóval, a lényegi elemek kiemelésével érzékeltetjük. A részletes adatokat a mellékletként csatolt, az egyes szakmai egységekre vonatkozó beszámolók, statisztikai táblázatok tartalmazzák. Intézményünk egész évben törekedett arra, hogy folyamatosan megjelenjen a város és a társult települések mindennapjaiban. Szolgáltatásainkat úgy szerveztük, illetve igazítottuk az éppen aktuális kihívásokhoz kapcsolódóan, hogy azok a települések lakosai számára elérhetőek legyenek, hogy azokról mindenki értesüljön. Amennyire lehetett, a programjainkat az online térben is igyekeztünk megszervezni, valamint az online tér egy nagyon jelentős és meghatározó kapcsolattartási, kommunikációs formaként működött a továbbiakban is.

A Humányszolgáltató Központ szakmai egységei – Családsegítő és Gyermekjóléti Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Közösségi Pszichiátriai Ellátás, Hajléktalansegítő Szolgálat, Családok Átmeneti Otthona - tekintetében 2022. évben lezajlott ellenőrzéseket a 7. számú melléklet tartalmazza.

8. A működéssel kapcsolatos főbb megállapítások a következők:

A nyilvántartott veszélyeztetett gyermekek veszélyeztetettségének 4 fő okaként a nevelési probléma, a szülők, család aktuális életvitele, családi konfliktus és a gyermek elhanyagolása jelölhető meg. Valamint az utóbbi időszakban megfigyelhető, hogy a kamaszkorban lévő kiskorúak öndestruktív (szerhasználat, magatartásprobléma, kriminalizálódott életmód) életmódjukkal saját és környezetüket veszélyeztetik.

Sok gondozott család (kb. 30%-a) él hátrányos körülmények között a város szegregálnak mondható városrészén.

Az itt élő családok nehéz anyagi körülmények között, mondhatni mélyszegénységben élnek. A családok nagy részének egyedüli bevételi forrása a szociális támogatások, valamint a gyermekek után járó támogatások. Az itt élők 90%-a munkanélküli, és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, tanuláshoz és a munkavállaláshoz való hozzájutásuk a szocializációs hiányosságok, illetve az integráció hiánya miatt nem megoldott. Sokan kriminalizálódnak, és „jövedelem kiegészítés” céljából bolti lopások, és illegális tevékenységekből tartják fent magukat, valamint családjukat. Az elmúlt időszak, azaz a pandémia ezen még inkább rontott és Központunk folyamatosan készült/készül a különböző adományok gyűjtésére, közvetítésére.

Az itt élő családokat 80%-ban Központunk és Szolgálatunk is hosszabb ideje gondozza elsősorban anyagi, a nem megfelelő higiénias szokások, illetve gyermeknevelési problémák miatt. A családok alul szocializációja miatt nehezen integrálódnak többek között az oktatási nevelési intézményekbe, valamint egyéb társadalmi csoportokhoz. A családok saját családjuk működtetéséhez sem rendelkeznek megfelelő gyakorlattal és tapasztalattal, hogy a kríziseket elkerüljék, valamint az életvezetésükhöz elengedhetetlen tapasztalatokat elsajátítsák és

Humánszolgáltató Központ

működtessék azokat, ezért a szociális tevékenységet végző kollégák sokszor találják szemben magukat kihívással és megoldhatatlannak tűnő feladattal.

Az ügyfelek rendelkezésére álló támogatási lehetőségek az esetek nagy részében elégtelenek, bár mind az Önkormányzat, mind a Humánszolgáltató Központ intézményei jelentős erőfeszítéseket tettek a nehézségek enyhítésére (ruha, élelmiszer, bútor adományok növelése, családsegítés intenzívebbé tétele, csoportokkal végzett szociális munka fejlesztése, pszichiátriai ellátás minőségének javítása, társintézményekkel való együttműködés fejlesztése stb.).

A gyermekjóléti alapellátás működési tapasztalatai igazolják azt a több éves tendenciát, hogy a gyermekeket veszélyeztető legfontosabb tényezők elsősorban nem az anyagi nehézségekre vezethetők vissza, hanem környezeti, életviteli jellegűek (61%).

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ által működtetett speciális szolgáltatások tekintetében a tanácsadást és a fejlesztést igénybe vevők 2022. évben: pszichológus 85 fő, forgalma: 284; jogász 30 fő, forgalma: 25; fejlesztő pedagógus 27 fő, forgalma: 287.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ 2022. évben 541 gyermekkel került kapcsolatba gondozási feladatainak ellátása során, melyet kiegészített a speciális ellátások biztosítása során megjelentek száma: 11.572 fő volt (gyermek és felnőtt egyaránt).

A 2022. évben gondozott családok (gyermekek) esetében elmondható – családba fogadás és a vérszerinti családgondozás (ahol a gyermekek már nem a családjukban nevelkedtek) egyes esetein kívül – hogy veszélyeztetés vagy súlyos veszélyeztetés állt fenn.

2022. évben a szociális segítő tevékenység koordinálása során felmerülő nehézségek az alábbiak voltak:

- szülők együttműködési készségének hiánya
- szülők közönye, érdektelensége, melyet nehezített, a pandémia és az ahhoz kapcsolódó sok-sok nehézség, a nagyon súlyos anyagi nehézségek, az életviteli gond a családban, az elhanyagolás több formája: köznevelés, egészségügy, érzelem, élelmezés, lakhatás stb. területen, a családok diszfunkcionalitása, melyet nehezít: szerhasználat, egyéb függőség, a szülők szerhasználat: alkohol és tudat módosító szerek, a szülők mentális állapotának romlása, mely a szerhasználat, alkohol problémák és egyéb függőségek súlyosbítanak és hatást gyakorolnak a szűkebb és a tágabb környezetre is; a szülők pszichiátriai betegsége
- szülők gyermeknevelési készségeinek hiánya, szakemberek tanácsainak be nem tartása, vagy megtartásának képtelensége
- szülői agresszió: érzelmi, erkölcsi és fizikai területen
- gyermekek, fiatalok érdektelensége, céltalansága, a tanulási nehézségek, az iskolai hiányzások, az online oktatás, a közösség, társkapcsolatok hiánya, beszűkülése, önmaguk erkölcsi veszélyeztetése
- gyermekek függősége, elsősorban internet, játék és szerhasználat körében.

Ugrásszerűen megnőtt a mentális betegségekben szenvedők száma, akiknél nagy arányban nincs belátási, betegség belátási képesség sem. Ezen problémákban nem csak a felnőttek, de gyermekek – akár általános iskola ötödik osztályos kortól – is érintettek. Nagy gond az, hogy

Humánszolgáltató Központ

országosan is, de a Járásban kifejezetten továbbra sem megoldott, azaz hiányzik ezen problémák egészségügyi, szociális ellátó rendszere.

Sikeres, magas színvonalú szakmai munka végzése alapján intézményünk a Bács-Kiskun és Tolna vármegyei területi szakmatámogatási rendszer konzorciumi tagjaként, mint a család- és gyermekjóléti szolgáltatás és a hajléktalanellátás módszertani munkában veszünk részt és képviseljük a vármegyéket, illetve szervezzük a szakmai műhelyeket, segítjük a területen dolgozó szakembereket.

A Községi Pszichiátriai Ellátás célja, a pszichiátriai problémákkal küzdők lakókörnyezetében történő gondozása, valamint gyógyulásuk és rehabilitációjuk elősegítése. A közösségi ellátás szolgáltatásai révén az abba bekapcsolódó kliensek és hozzátartozóik mindennapi életvitelük könnyebbé válik, felmerülő konfliktusaikra hamarabb találnak hatékony megoldást. A szolgáltatások komplexitása révén rövidülhet a fekvőbeteg intézeti elhelyezés, kitolódhat a tartós elhelyezést nyújtó ápolást gondozást biztosító otthonba történő elhelyezés, hiszen egyes feladatok átvállalásra kerülnek, mind az egyén, mind a hozzátartozó megtanul együtt élni az irreverzibilis tünetekkel, folyamatokkal. Az ellátás feladata, hogy segítséget nyújtson az egészségügyi és pszichés állapot javításában, a mindennapi életben adódó konfliktusok és problémák megoldásában. 2021. évben 5 új megállapodást kötöttünk, 2 főt a Tolna Megyei Balassa János Kórház 1 számú Lelkigondozójának főorvosa, 1 főt a Humánszolgáltató Központ Család és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítője, 1 főt pedig hozzátartozója küldte hozzánk, 1 fő korábban ellátottunk volt és egy hosszabb kórházi kezelést követően újra kérte az ellátással való együttműködést.

3 ellátott esetén szűnt meg gondozás. Egy ellátottunknak sikerült a család ügyintézésével intézményben elhelyezni, egy ellátottunk édesanyjával egy másik megyébe költözött életvitelszerűen, egy ellátottunk élethelyzet és állapotváltozás miatt megszakította a velünk való együttműködést, majd decemberben kérte az újbóli együttműködést.

A hajléktalanok ellátása tekintetében folytatódik az egyre romló tendencia, mely már a korábbi években is érzékelhető volt, ahogy azt a korábbi évek beszámolóiban is megjelenítettük. A kezeletlen pszichés betegek számának növekedése, és az agresszív esetek gyakoribbá válása tapasztalható, melyeknek kezelésére intézményünk nem alkalmas, nem feladata ezen súlyos problémák megoldása. A 2022. évben is többször kellett egyes személyek tekintetében határozatot hozni az intézményi jogviszonyuk felfüggesztésére vonatkozóan, amelyek a házirend be nem tartásából, súlyos esetekben egymás fizikai bántalmazásaiból adódtak. A klienseink száma – éves szinten - a korábbi évhez képest stagnálást mutat. Az okokat illetően - tapasztalatainkból kiindulva – egyrészt az effektív hajléktalanságba való belecsúszás mértékének csökkenését látjuk (több munkalehetőség, magasabb minimálbér, illetve a munkavállalás kapcsolatokra gyakorolt pozitív hatása, ezt támasztja alá a kevesebb újfelvétel is), másrészt a kilépés nagyobb esélyét véljük (szintén a munkavállalási lehetőségekkel függhet össze).

Humán Szolgáltató Központ

Gyakran előforduló probléma, hogy olyan személyek kérnek ellátást intézményunktől, akik a hajléktalanellátás intézményeiben nem elláthatók, nem intézmény képesek, de az egészségügyi szervezetek sem tudják ellátni akut egészségügyi probléma hiányában. Fentit tetézi, hogy számos súlyos pszichés betegnek nincs betegségtudata, így a még potenciálisan ellátást biztosító egészségügyi intézményekhez sem jutnak el, megtagadják az ellátást, vagy önkényesen megszakítják. Egyre nagyobb problémát jelent az utcai szociális munka szolgáltatásunk számára az utcán élő, megjelenő emberek elutasító és agresszív viselkedése. Nem együttműködők, a felajánlott szolgáltatásokat, lehetőségeket nem fogadják el, gyakran agresszíven lépnek fel a segítséget felajánló szociális munkásokkal is. Azonban ezen helyzetek során gyakran találkoztunk olyan személyekkel, akik nem hajléktalanok, akik a környező településekről jönnek Szekszárdra.

Ellátási specialitások

1. A család- és gyermekjóléti szolgáltatást Szekszárd mellett Szálka, Bata, Decs, Öcsény, Várdomb, Pörboly, Sióagárd és Szedres településeken biztosítja a Humán Szolgáltató Központ társulás keretében. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a 2022-es évben Szekszárd településen 1267 fő számára nyújtott szociális segítő tevékenységet, amely 26,1 % növekedést mutat, az előző évhez (1004 fő) képest. Ebből 373 kiskorú került látóköreinkbe veszélyeztetettként, a veszélyeztetettség gyanújának felmerülése miatt, vagy a szülők/törvényes képviselők problémáján keresztül váltak érintetté és jelentek meg ellátásunkban. A társult települések erre vonatkozó adatait a települések családsegítői által készített éves beszámoló tartalmazza. Hosszabb távú, együttműködésen alapuló gondozási formában 266 főnek, 87 családnak nyújtottunk támogatást, melyből a kiskorúak száma 141 fő volt, míg eseti (egyszeri) szociális segítő tevékenységet 1001 főnek biztosítottunk, mely 400 családot érintett. Az elsődleges problémák tekintetében a gyermeknevelési, családi-kapcsolati gyermekintézménybe történő beilleszkedési nehézség, és a vele járó viselkedésszorongások, illetve életviteli problémáik miatt kerültek klienseink leggyakrabban látóköreinkbe. (ld. 1. számú mellékletben) A 2022 évben intézményünkhöz **322 jelzés érkezett az észlelő-és jelzőrendszer tagjaitól Szekszárd település lakosai vonatkozásában. A jelzésben **érintettek száma 378 fő** volt. Ezen belül **146 jelzés az, amely kiskorúak veszélyeztetettségének gyanúját** vetette fel, **176 jelzés pedig a felnőtt korú lakossággal** kapcsolatosan érkezett intézményünkhöz. A 2021-es évi adatokhoz hasonlóan 2022 évben is kiemelkedően magas számú jelzés érkezett a köznevelési intézményektől és a jegyzői hivataltól. Előbbi jelzések hátterében, főképp az igazolatlan iskolai mulasztások, illetve a gyermekek beilleszkedési, magatartásproblémái állnak, míg az előző évhez képest a jegyzői hivatalból 10,7 %-kal nőtt a jelzések száma, mely évek óta a **hozzátartozói erőszak problematikájának fokozódására**, illetve reményeink szerint, a látencia mértékének csökkenésére mutat, mutathat rá. A fentiekben túl gyakorinak mondható a Városi Rendőrkapitányságtól (szintén hozzátartozói erőszak tárgyában), az egészségügyi szolgáltatóktól (kiemelten a Területi Védőnői Szolgálatról) és a lakosságtól érkezett jelzések száma, amelyek kapcsán intézményünk kollégái többnyire együttműködésen alapuló segítő kapcsolatot építettek ki. Mindenképpen jelentős változás az elmúlt év viszonylatában, hogy intézményünket egyre jelentősebb számban keresik fel az**

Humán szolgáltató Központ

egyedülállók, illetve egyszülős családok, vagy magasabb számú jelzés érkezik velük kapcsolatosan. Míg az elmúlt év során a házasságban/élettársi kapcsolatban élők, illetve gyermekeket nevelők voltak felülreprezentáltak az intézményünkönél megjelenő családok viszonylatában, addig a 2022-es évben megfordult az arányszám, az egyedül élők/egyszülős háztartások magasabb számban jelentek meg problémáik miatt a Család- és Gyermekeket Nevelési Szolgálatnál. A fenti adatok felhívják a figyelmet arra, hogy az egyébként is kiszolgáltatottabb egyedülállók, egyszülős háztartások nehézségei az elmúlt év során vélhetően jelentősen fokozódtak. A Család- és Gyermekeket Nevelési Szolgálat által 2022 évben nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma 283 fő volt. Ez a szám meghaladja az év során intézményünk látókörében megjelent gyermekek 70%-át, amely az előző éves adatokhoz képest emelkedő tendenciát mutat. A veszélyeztetettség leggyakoribb fő okaként - hasonlóan a 2021-es adatokhoz - a környezeti problémák jelentek meg. Ezek közül is a legnagyobb gyakorisággal a *családi konfliktus* (21,8%), *nevelési probléma* (17,1%) és *szülők és család életvitele* (16,9%) áll a gyermekek veszélyeztetettségének hátterében. A háború miatt Magyarországra érkezők 80 százaléka tovább is utazik, a már rendelkezésünkre álló kimutatások szerint, de a hazánkban maradók esetében gondoskodni kell a megfelelő ellátásról, biztonságukról, és ha csak átmeneti időszakra is, de valamiféle integrációjukról. Ez a gondoskodás a megfelelő lakhatás megszervezésétől, az egészségügyi, köznevelési, stb. szolgáltatások biztosításán át egészen a foglalkoztatási lehetőségek megteremtéséig, számtalan feladatot foglal magába. Az ország különböző településein megjelent menekülőkkel való foglalkozást azonban már egyénre, családra szabott módon kell biztosítani úgy, hogy mindezt alapvetően befolyásolja a háború kimenetelének és időtartamának kiszámíthatatlansága is. Magyarországon menedéket kereső személyekkel emberekkel való törődés tehát fokozott empátiát, problémaérzékenységet, igényel bármely segítő szereplőtől. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, és a Gyvt. személyi hatálya a menedékesekre nem terjed ki, így ők ez alapján nem jogosultak a szolgáltatások igénybevételeire. A család- és gyermekjóléti szolgáltatóknak tehát jogszabályból levezethető módon nincs konkrét, kötelező érvényű feladata a menedékesek fogadása, elhelyezése és ellátása tekintetében. A menedékesek ellátása a menekültügyi igazgatás keretében történik. Ugyanakkor az Ukrajnából érkező ukrán-magyar kettős állampolgárokra kiterjed a két törvény személyi hatálya, amennyiben Magyarországon bejelentett lakó- vagy tartózkodási hellyel, ennek hiányában település szintű lakcímmel rendelkeznek. A háború miatt hazánkban (az adott településen) tartózkodó ukrán-magyar kettős állampolgárok esetében ugyanúgy kell eljárni, mint bármely magyar állampolgárságú segítséget kérő esetében, azaz Gyvt. 39-40. § és a Szt. 64. §-a szerinti szolgáltatási tartalmak mindegyikét biztosítani kell akkor is, ha azok egy speciális helyzethez kötődnek. Az egyes településekre vonatkozó beszámolókat a melléklet tartalmazza.

- 2. Közösségi Pszichiátriai ellátás:** 2022. évben is, a tavalyihoz hasonlóan Intézményünk állami normatíva forrásból biztosította ezt az ellátást Szekszárd város és a társulás öt – Szálka, Decs, Öcsény, Zomba, Harc - települések területén. A szakmailag önálló csoport 3 fővel látja el ezt a feladatot. A 2022. évben 53 főt gondozott a szolgáltatás (48 fő Szekszárd, 1 fő Szálka és 4 fő Decs). A 2022-es évben 3 új együttműködést kötött a szolgáltatás. A 2020. évben már létrehozott facebook elérhetőséget használtuk továbbra is

Humán szolgáltató Központ

az igénybevevők kérésére, ahol a friss információkat azonnal meg tudtuk osztani az internetet használó kliensekkel. Messengeren is lehetőségük volt kapcsolatot tartani velünk. Ez a kapcsolattartási forma annyira népszerűvé vált az ügyfelek körében, hogy folyamatosan működtetjük, használjuk a kapcsolattartásra, információcserére. Ebben az évben kiemelkedően magas számban, 8 ellátott esetén szűnt meg gondozás. A mindennapi elfoglaltság és melegékezés biztosítása érdekében 3 fő veszi igénybe a Szent István Házban működő Idősek klubját, 1 fő pedig a Mikes utcai Idősek Klubját és további 2 fő veszi igénybe a szociális étkeztetést. A Mikes utcai nyugdíjas házban 3 ellátottunk él, és további 3 ellátottunk a Vagyonkezelő Kft tulajdonában álló szociális bérakásban. Ők több éve élnek már ezekben az ingatlanokban és a szerződés hosszabbításnak köszönhetően, még több évig maradhatnak is. Lehetőségeikhez mérten, igyekeznek a felmerülő költségeket időben megtéríteni. A megkötött szerződés értelmében az ingatlanokat szépítik, fejlesztik. Dr Szabó Zoltán havi két alkalommal segíti a munkákat. Az esetvitelekben való elakadásokon túl a kliensekkel való személyes találkozásokkal támogatja a sikeres gondozói munkát. 2022-ben több hozzátartozóval is beszélt a családban élő kliens állapotának megtámogatása érdekében. Több alkalommal delegált szakközépiskolai pszichológus, felnőttoktatásban tanuló személyeket. Ők az óvodai iskolai szociális segítőkön keresztül egyeztettek velünk időpontot. Minden esetben egy-egy alkalommal találkoztak a doktorúrral, tanácsadás keretében keresték a folytatás lehetőségeit, mint szakellátással való kapcsolatfelvétel menetét, alternatív lehetőségek kipróbálásának lehetőségét, lakhelyhez közeli egyéb ellátási formák igénybevételét. Minden esetben lehetőséget biztosítottunk visszajelzésre illetve újabb konzultáció szervezésére. (lsd. 2. számú mellékletben)

3. Családsegítő és Gyermekjóléti Központ: A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

2016. január 1. nappal működik és a Szekszárd járás 17 településén biztosítja a jogszabályban meghatározott speciális szolgáltatásokat, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítő munkatársaival szoros együttműködésben a gyermekvédelmi hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szociális segítő munkát, tevékenységet végez, illetve koordinál.

A Családsegítő- és Gyermekjóléti Központ 2022. évben 329 gyermekkel került kapcsolatba gondozási feladatainak ellátása során, illetve 89 gyermekkel volt kapcsolatban egyéb hatósági ügyintézési folyamatban, ezt kiegészítette a speciális ellátások biztosítása során megjelentek száma: 11.634 fő volt (gyermek és felnőtt egyaránt). Meg kell említeni, hogy a 2022. évben a megelőző évhez képest nagyobb volt a kiemelések száma: 19 gyermeket érintett, s ennél is magasabb volt a kiemelésre tett javaslatok száma, a családban kialakult helyzet rendezése érdekében. Ennek oka, hogy a családban kialakult élethelyzetben nem volt lehetőség más megoldást találni a gyermek/gyermekek számára, mely helyzetet nehezített, hogy bevonható családtag, vagy harmadik személy sem volt a család körében, akihez elhelyezhető lehetett volna a gyermek(ek). A kiemelések esetében több esetben azonnali intézkedést volt szükséges kezdeményezni a gyermek/gyermekek veszélyeztetettségének súlyossága miatt. A védelembe vett gyermekek száma 97 fő, a nevelésbe vett gyermekek száma pedig 23 fő. 2022. évben a kiemelések száma 19 gyermeket érintett. A gyermekeket érintő veszélyeztetettség fő okai az eddigi trendeknek megfelelően alakultak, az első helyen környezeti eredetű okok állnak (család,

Humánszolgáltató Központ

kortárs csoport), a gyermek magatartásából eredő veszélyeztetettségi okok állnak a második helyen, konkrétan az iskolakerülés, a nagyszámú (50 vagy annál magasabb) igazolatlan iskolai hiányzások miatt indult hatósági eljárások. Az elmúlt évben tapasztalható problémák alapján kijelenthető, hogy a szülőkhöz és a nagyobb gyermekekhez kialakult egyfajta érdektelenség és közöny, mely a megoldási módszerek változtatását is igénylik a szakemberek részéről. Ez a megváltozott, alacsony érzelmi szint a korábbi években elindult érdektelenség érzetét is erősítették az amúgy is labilis pszichés állapotban lévő személyekben szülőkhöz, gyermekekhez és egyéb családtagokhoz is. A szenvedélybetegségek – elsősorban a könnyen megszerezhető dizájn drogok használata – által okozott viselkedési problémák is sok családban okoznak gondot, mely ártalom egyre fiatalabb korban jelentkezik. Ez a tény, s az a helyzet, hogy egy családban több családtag is a szerhasználat rabjává vált, megnehezíti a szakemberek szociális segítő munkáját. Az észlelő- és jelzőrendszer négy szintű átalakításának megfelelően szervezzük és koordináljuk az észlelő- és jelzőrendszer tevékenységét. (Lsd. 3. számú mellékletben)

4. A Családok Átmeneti Otthona (CSÁO), mint a gyermekek átmeneti gondozását biztosító szolgáltatás **20 férőhellyel** áll rendelkezésre az intézményi társulásban résztvevő települések számára. A CSÁO gazdaságos működésének biztosítása érdekében üres férőhely esetén az ország egész területéről fogad rászorulókat. Az intézmény éves kihasználtsági mutatója 82,26%. A 2022. évben az Otthon lakói 50 %-ban az ország különböző településeiről, míg 67 %-ban Szekszárd és a Szekszárdi járás településeiről érkeztek. A szolgáltatás térítési díjas, a térítési díj alapját a rászoruló családok anyagi helyzete adja, megfizetése a családok számára egyre nagyobb nehézségbe ütközik. A szülők egyre jelentősebb része nem rendelkezik munkaviszonnyal, és a munkahely megszerzésére való törekvés is hiányzik, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében a szülők többsége nem vállal aktív szerepet. Tekintve, hogy gyermekjóléti intézményről van szó, az otthonban elhelyezett gyermekek fejlesztését, a szülőkkel együtt végzett csoportfoglalkozásokat, drámapedagógiai eszközök alkalmazását igyekszünk munkánk középpontjába állítani. A 2022. évben jellemzően az egyedülálló szülő családok elhelyezése volt jellemző. A bekerülési indokok tekintetében a bántalmazás és a lakhatás hiánya a meghatározó továbbra is. (Lsd. 4. számú mellékletben)

5. A Hajléktalansegítő Szolgálat keretén belül 2022. évben intézményünk 95 hajléktalan személyt látott el, amiből 23 ügyfelünk volt nő. A női hajléktalanok elhelyezése a szálló újjáépítése során jelentősen javult.

Egyre nagyobb számban fordulnak szolgálatunkhoz tartósan rossz egészségi állapotú hajléktalan emberek. A hajléktalan személyek átlag életkora 48 év. A romló tendenciákat jelzi az egyre gyakoribbá váló pszichiátriai kórképek megjelenése, valamint a pszichés állapottól nem független, növekvő agresszió jelenléte. 2022 évben is voltak kollegáinkat érintő atrocitások, illetve a Házirend megsértése miatt több esetben kellett határozatot hozni egyes személyek kitiltásáról.

Az utcai szociális munka szolgáltatási tevékenység alapját személygépkocsival nyújtott krízis-ügyelet képezi. A téli időszakban (november 1-től április 30-ig) bejelentésre, hívásra az utcán tartózkodó hajléktalan személyeket ellátjuk. 2022 évben 27 fő került a

Humánszolgáltató Központ

látóköriünkbe, aki közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben éjszakázott, tartózkodott. A közterületen ellátott hajléktalanok száma 2022 évben 50 fő volt.

Hajléktalanok Átmeneti Szállása és Éjjeli Menedékhelye

A 20 férfi és 5 női engedélyezett éjjeli menedékhely férőhelyen átlagban 22 fő fordult meg, az átmeneti szálló 6 fős részlegében átlagban 2 fő elhelyezése történt 2022. évben. Az Átmeneti Szállón 2 fő volt az ellátottak száma, az Éjjeli Menedékhelyen pedig 74 fő.

Népkonyha: az ellátottak száma 69 fő, ebből 16 fő a női ellátott. A napi egyszeri meleg étel fogyasztása a téli hónapokban a jellemző inkább, amit naponta 11.30-tól 13.30-ig.

Nappali melegedő: Az engedélyezett férőhelyszám: 50 fő. A 2022. évben az összes ellátotti száma 80 fő, amelyből 20 fő nő. (lsd. 5. számú melléklet)

A jövőre vonatkozó tervek, célok meghatározása

- A 2022. évben is szervezzük és működtetjük a prevenciós programjainkat, s igyekszünk minél nagyobb hangsúlyt fektetni e feladatokra, minél hangsúlyosabban megjelenni a város és a társult települések mindennapjaiban, programokon.
- A veszélyhelyzet kapcsán az időkkel kialakított kapcsolat továbbfejlesztése és az ügyintézésben való segítségnyújtás biztosítása.
- A veszélyhelyzet kapcsán kialakított online kapcsolatok, rendezvények tovább folytatása és professzionálissá tétele.
- Fenntartjuk és szorosabbra kívánjuk fűzni a kialakított munkakapcsolatokat az észlelő- és jelzőrendszeri tagokkal.
- Szakmaközi megbeszéléseket, esetmegbeszéléseket, esetkonferenciákat folyamatosan megtartjuk, ezzel is segítve a szakmai együttműködést, a munka hatékonyságát, valamint az egyes esetekhez kapcsolódó veszélyeztetettség megszüntetését, megelőzését.
- Működtetjük továbbra is a jogszabályokban előírt speciális szolgáltatásainkat, ellátási formákat, amelyeket a Szekszárdi járás településeinek szükségletéhez igazítunk. Ehhez folyamatos együttműködést alakítunk ki a településen dolgozó családsegítőkkal, a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársaival, a családok/gyermekek életét segítő szakemberekkel, intézményekkel, szolgáltatásokkal.
- Lehetőségeinkhez mérten továbbra is részt kívánunk vállalni az országos szakmai közéletben. Konzorciumi partnerként a Bács-Kiskun és Tolna vármegyék Területi Szakmatámogatási rendszer tagjai vagyunk, így szervezzük továbbra is a vármegye szakmai életét és részt veszünk az országos szakmai munkacsoportok munkájában.
- Továbbra is igyekszünk minden pályázati lehetőséget kihasználni, hogy szolgáltatásainkat minél hatékonyabban és minél szélesebb körben tudjuk biztosítani.
- Egyre nagyobb számban érkeznek jelzések, bejelentések az egyedül élő, demens idősökhöz kapcsolódóan. Problémát okoz ez az adott lakóközösségnek, mert együttműködés hiánya mellett, nem figyelnek önmagukra és a környezetükre, így folyamatosak a hangos veszekedések és ez mellett a higiénés veszélyeztetettség is

Humánszolgáltató Központ

megjelenik. Erre vonatkozóan Intézményünk egy felmérést készít és kezdeményezi egy munkacsoport létrehozását, amely feladata lenne ezen helyzetek kezelésére vonatkozó megoldás kidolgozása.

- A gyermekjóléti alapellátás, a gyermekek átmeneti gondozása tekintetében a városban és a megyében is egyaránt a Gyermekek Átmeneti Otthona szolgáltatás hiányzik, amely szolgáltatás kialakítása egy meghatározó célkitűzés a következő évekre. Mindenképpen szükséges erre vonatkozóan egy szoros együttgondolkodás az önkormányzattal és az ágazati minisztériummal, hogy költséget biztosítson a szolgáltatás kialakítására. Ezen kívül az ágazati minisztériumtól segítséget várunk arra vonatkozóan, hogy legyen lehetőség a Családok Átmeneti Otthona intézményünkkel közös szakmai egységben létrehozni, működtetni.

Az intézményi beszámolót, mely azonos a jelen beszámolóval a társulás SZMSZ-ének megfelelően az elnök előterjesztésében a Társulási Tanács fogadja el. Intézményünk minden társult település önkormányzati testülete előtt az adott településre vonatkozó beszámolót ismertette és elfogadtatta.

Szekszárd, 2023. április 13.

Tisztelettel:

Tolacziné Varga Zsuzsanna
Tolacziné Varga Zsuzsanna
HSZK intézményvezető

Mellékletek:

1. számú melléklet: Beszámoló a HSZK Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2022. évben végzett szakmai tevékenységéről
2. számú melléklet: Beszámoló a HSZK Közösségi Pszichiátriai Ellátás 2022. évben végzett szakmai tevékenységéről
3. számú melléklet: Beszámoló a HSZK Családsegítő és Gyermekjóléti Központ 2022. évben végzett szakmai tevékenységéről
4. számú melléklet: Beszámoló a HSZK Családok Átmeneti Otthona 2022. évi működéséről
5. számú melléklet: Beszámoló a HSZK Hajléktalansegítő Szolgálat 2022. évi szakmai tevékenységéről
6. számú melléklet: HSZK organogram
7. számú melléklet: Táblázat a HSZK külső ellenőrzéseiről